

Posamezna številka 6 vinarjev.

"DAN" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondelkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—.

— Naročnina se pošilja upravnštvu. — Telefon številka 118.

DAN NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnštvu: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankrana pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju post. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Stev. 626. Cenjenemu uredništvu dnevnika "Dan", v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna. Frančiškanska ul. št. 6.

Z ozirom na članek, ki je izšel v vašem listu št. 626 z dne 20. septembra 1913 pod naslovom: »Zadnja razkritja«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 iz l. 1863, objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora vrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bil natisnjen uvodoma navedeni članek:

Ni res, da dela »Ljudska posojilnica« po statutih popolnoma nedopustne bančne kupčije in razkosanje posestev v velikem štilu, ampak res je, da se vrši poslovanje »Ljudske posojilnice« točno po statutih, kakor se je deželni odbor, — ki je v imenu dežele Kranjske prevzel jamstvo za »Ljudsko posojilnico« — brezdvomno prepričal po redni tedenski kontroli.

Ni res, da se nahaja na čelu nepokritih posojil posojilo Nj. škofijski milosti g. knezoškofu ljubljanskemu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču z 900.000 K, ampak res je, da ni pri »Ljudski posojilnici« prav nobenega nepokritega posojila; res je, da ne znaša posojilo »Ljudske posojilnice« ljubljanskemu knezoškofu 900.000 K, ampak samo 70.000 K, ki je povsem varno pokrito. Ni res, da za posojilo ljubljanskega knezoškofa »do sedaj« prav gotovo niso bile plačane obresti, ampak res je, da se obresti za knezoškofovo posojilo točno plačujejo.

Ni res, da so posojila »Ljudske posojilnice« tvrdke K. Pollak, Zabret, Menglička pivovarna in tako naprej popolnoma ali delno nepokrita, ampak res je, da so vsa ta kakor tudi vsa druga posojila »Ljudske posojilnice« povsem varno pokrita.

Ni res, da je deželni glavar in bivši predsednik »Ljudske posojilnice« prodal svoj delež in da sploh ni več član, ampak res je, da ima deželni glavar in bivši predsednik »Ljudske posojilnice« dr. Susteršič pri »Ljudski posojilnici« več deležev in da je še član »Ljudske posojilnice«.

Ni res, da je gospod Pavšlar razkril kupčije z vodnimi silami, ampak res je, da dežela Kranjska ni s Pavšlarjem sklenila prav nobene kupčije glede vodnih sil.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 25. novembra 1913. Za deželnega glavarja: Lampe.

Slovenska zemlja.

IZ POSTOJNE.

Na klerikalnem shodu v Otoški jami me je g. katehet Ažman z vso silo napadel. Vem, da me gospodje v farovžu nič kaj radi ne vidijo, (kaj ne gosp. dekan, sklicatelj in predsednik shoda?) vendar ne vem, s čim bi se bil ravno temu gospodu tako zamermil. Če me je napadel zato, ker sem oporekal lažem nekoga klerikalnega petelina, potem je dal g. katehet kot resnicoljub sam sebi ubožno izpričevalo.

Radi mojih otrok mu ni treba biti v skrbeh, vzgojil jih bom po svoji moči. Tudi krščanski nauk se bodo učili. Če jih ne bo on učil, jih bo pa kdo drugi, ali pa sam. Mogoče bo še to najbolje; ne bom jim razlagal »Johancimih čudežev« ...!

Povedal sem že na shodu, da nisem bil odposlanec Napr. Stranke, ampak le slučajni poslušalec. Ker tega ni hotel slišati mi povem, da bo še imel morda priliko ponoviti svoj govor na javnem shodu, kjer bo pa gotovo dobil zaslužen odgovor. Dvomim pa, da bo imel tako korajžo, kakor na shodu v Jami, sklicanem po § 2.

Pripomnim še, da je kazal na tem shodu dr. Pegan do »muzike« izredno simpatijo, imel jo je namreč prav pogosto na jeziku. Mogoče bi se je rad učil. Sem mu rade volje na razpolago, če le ne bo preveč trde glave. — Josip Mazej, kapelnik in zasebni uradnik.

CELJE.

Slovensko gledališče v Celju. Dramatično društvo nas je v nedeljo dne 23. t. m. razveseljevalo z štiri-dejansko burko »Dva srečna dneva« od F. Schönthana in J. Kadelburga, ki je zbog živahnega, zelo enotnega igranja dosegla odlični uspeh. V prvi vrsti se mora priznati g. dr. Kalanovi, da se je vživela popolnoma v ulogo tete Kristine Komar in jo izvrstno obhvaljala. Zelo naravna in ljubeznjiva je bila tudi g. Založnikova, ki je nastopila kot skrbna žena Dvorjana. Igra g. Štiberlja kot hišnega gospodarja Dvorjana je bila vseskozi realna. Iz posebne prijaznosti je to pot tudi sodeloval g. Mr. Fedor Gradišnik, ki je kreiral ulogo mladega zakonca ing. Kodra. Ugajal je pred vsem radi temperamenta igre in finega niansiranja v govoru. Pczna se mu, da je s pridom obiskoval ljubljansko dramatično šolo. Želimo ga še večkrat kot gosta videti na našem odru! Kje pa je to pot ostal g. Stanko Gradišnik? — Kot dobra znanka je po daljšem odmoru nastopila tudi gdč. M. Hrašovec, ki je bila splošno, posebno pa v zakonskih prepričilih, zelo naravna. Tudi gdč. D. Mirnikova je ugajala radi dobro igrane naivnosti. Kaj pa naj poredimo o pridni igralki gdč. Cetinovi?

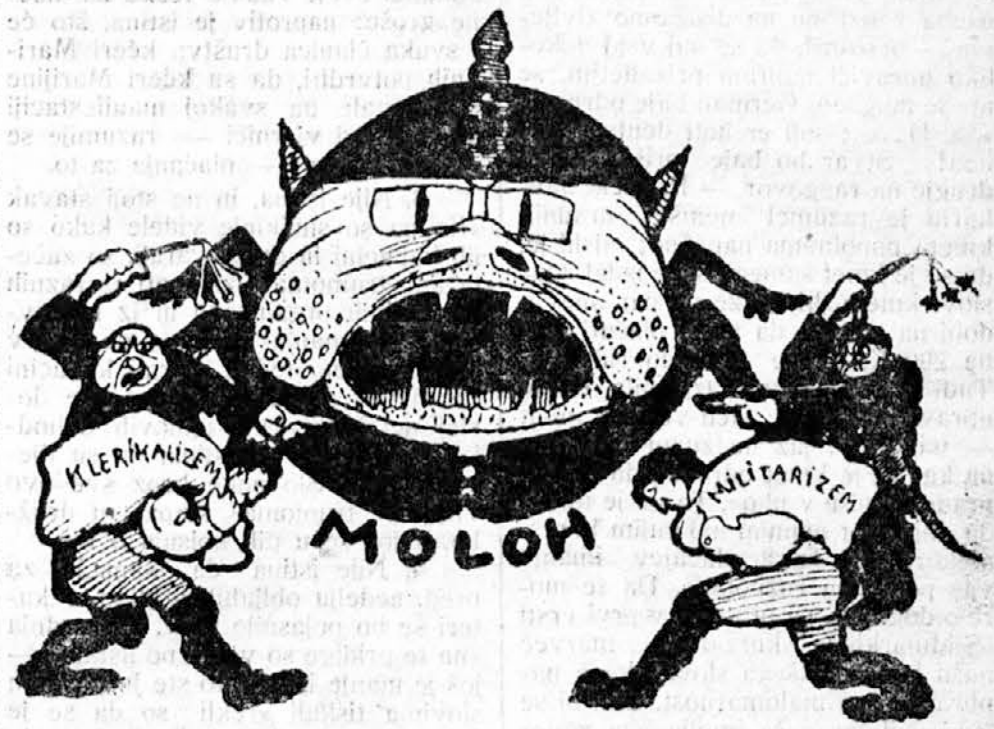
Kakor vedno je bila tudi sedaj v vlogi Mine na svojem mestu. Mladega Dolnika je reprezentiral g. Mravljak, ki je prav dobro pogodil naravni ton neizkušenega zaljubljenca. Jako tipičen tržaški stavbeni mojster je bil g. Gobeč. Drastično je nastopal tudi g. Vošnjak kot Moravec. Značaj neokretnega, povsem nepriljubljenega gosta se mu je dobro posrečil. Srečno se je upeljal tudi g. Založnik v ulogi namišljenega kupca. V manjših vlogah so nastopili gdč.: Videmškova, Tomazina, Mirnikova ter gg. Kurnik, Grobelnik, Perc in Kavčič v obče zadovoljstvo.

Pozna se v letošnjem delovanju dramatičnega društva, da mu je gonilna sila izkušen strokovnjak g. režiser J. Molek. Akoravno so mu umevno na razpolago le skromna sredstva, nas vendar presenetli z okusno scenerijo in izborno režijo. Kar se pa tiče njegove igralske zmožnosti, je vsaka beseda odveč. Rečemo le toliko, da si je v ulogi Feliksa kot dobrodušnega, velesimpatičnega strička v igri, kakor v mimiki in maski pridobil na mali srca pričujočega občinstva. Želimo si še obilo tako dobro uspelih predstav!

IZ ŠKOFJE LOKE.

V nedeljo se je zopet razkorčila bujna postava našega »priljubljenega« fajmoštra Šinkovca na priznici. Po vodiški Johancu se je ta revež tako navzel čudežev, da ni čuda ako je prorokoval nam liberalcem iz priznice tako trpljenje na onem svetu, da je groza prevzela še cerkvene miši, ki so se strahom poskrile po prizničnih luknjah. Smrten greh bo imel vsakdo, kdor ne bo šel volit z nami! to edino je bilo jedro vse pridige, ki je v splošnem ljudi tako dolgočasila, da so zapuščali cerkev ali pa pospali po klopih. Tudi kristnim botrom je prepovedal ta mame-luk voliti na nasprotno stran, ker jim bo sicer zabranjeno uživati čast biti kristni boter. To mu je naročil ljubljanski škof Bonaventura, kakor je zatrdil na priznici. Upamo pa, da se pač ne bo nič oziral na surovosti tega čudaka in izpolnil glasovnico tako, kot mu velevala srce. — Kaj pa, ako bi posvetilo Šinkovcevim pridigam državno pravdušstvo malo pozornosti z ozirom na zakon z dne 26. jana. 1907 drž. zak. št. 18, § 5 št. 1! Bi-li ne bilo dobro poslati človeka, ki v svoji hudobnosti proti volilecem s smrtnimi grehi itd. za par mesecev na ričet, kamor že davno spada!

Klerikalci so se vrgli z vso silo in vsemi mogočimi sredstvi nad volilce. Poleg par zaslepljenih linavcev se pač Tomažev Pepe še najbolj odlikuje. Bi-li ne bilo bolje: Pepe, ako bi malo pustili volilce in se tolikanj bolj pobrigali za nekoga otroka, ki mora beratič po mestu za vsakdanji kruh, da bi ne bilo potreba vašemu prijatelju Šinkovcu klicati v

farovž nezakonsko mater ter jo prigovarjati, da naj da raje svojega otroka v šolo drugam in ne v Loko, kjer biva njegov nezakonski oče! In g. fajmošter Šinkovec, Kristusov namestnik in duhovni svetnik, vas ni li sram, posluševati se tako podlih sredstev in skušati pripraviti nezakonsko mater do tega, da bi odvezla svojega otroka dobrohotnim rokam škofjeških meščanov in ga izročila lakoti in bedi? Verujemo vam, da ne občutite sramu in da se vam tudi ne smili ubog otrok, kajti ta še nima volilne pravice, še ni zrel, da bi ugajal zlobnosti po vaših načelih! Vam li tako narekavajo Kristusove besede? Kaj ne, kaj vam mari lepi Kristusovi nauki, samo da je malha polna! In mi naj pa poslušamo nasvete takih ljudi, katerim je vse eno, ako vzame vrag vse, samo, da ima jo sami polne zlodode! Proč s takimi sleparji in na dan s poštenjaki, to je naša volja!

Predpreteklo nedeljo je imel v Škofji Loki Jarc svoj shod, ki se je jako klaverno obnesel. Poleg nekaj Marijinih devic in nezrelih fantaliov se je udeležilo shoda še par kimovcev, ki po vinarjih prodajajo svoja mišljenja. Po načelih svojih inštruktorjev je Jarc tem poslušalcem lagal in klobasal na odru, da bi človek skoro mislil, da se nahaja v najbogatejši deželi, odkar jo vladajo klerikalci. Govoril je nekaj o delovanju deželnega odbora in tisočakah, katere so si uže prihranili. Bil je tako vnet, da je popolnoma pozabil ome-niti ljudem tudi kaj o Završnici, vseučiliškem fondu, deželnem avtomobilu in enakih stvareh. No, s svojimi lažmi ne boste prišli daleč, kajti takih poslavcev, ki nam kradejo vseučiliški fond, ki naročajo za kmečke žulje avtomobile za svojo zabavo in ki delajo z deželnim denarjem kot svinja z mehom, smo hitro sili. Tako je mnenje ljudstva g. Jarc. Ostanite

raje na pašniku, ki se vam je odmeril in ne vtikajte se v stvari, ki vam docela nič ne pristojajo.

Dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne se vrši shod volilcev na Štemarjih. Govoril bo deželni poslanec g. dr. Karel Triller. Pokažimo našemu rojaku, kandidatu za mestno skupino, svoje polno zaupanje in ne dajmo se preslepti od raznih klerikalnih klečaplavcev, ki škilijo za nami kot lisjaki, da bi nam ugrabili ta mandat. — V pondeljek pa pokažimo istotako da se ne bojimo od Šinkovca prorokovanih smrtnih grehov, pač pa, da gremo v boj radovoljno za našega kandidata g. Franceta Dolenca, posestnika v Stari Loki. Vsak poštenjak, kateremu je na srcu za blagor ljudstva, mora napisati na glasovnico: Franc Dolenc, posestnik v Stariloki.

Stajersko.

»Slovenische Sprachkurse der Südmärk«. Nemci delajo na ponemčevalnem polju prej ko slej z le njim lastno žilavostjo in doslednostjo. V zadnjem času so se prav posebno močno pričeli posluževati zopet jezikovnih tečajev, pri nas izključno le uka iz slovenščine. Koliko se po teh tečajih njih obiskovalci nauče, ve skoro vsak otrok, saj ni treba drugega, kot imeti kje na sodišču, davkarjih ali pa poštnih uradih opravka in človek je vsepovsod priča takih kurzovskih cvečk. Da nastajajo po takih »kurzovcih« včasih naravnost strašne posledice, je jasno vsakomur. Sodnik, ali pa drug uradnik lomi neko »lingua-franca«, ki bi naj bila slovenščina, a je konečno le kravavo zasramovanje našega jezika. Ta sodnik ali uradnik torej razpravlja s slovenskim kmetom. Mož ne razume narečje, kmet pa ne ričeta, ki mu ga stresa uradnik. Sodnik,

LISTEK

M. ZEVAKO: Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

Ko je korakala mimo grmovja, dišečega po divjih rožah, se ji je zadelo, da se dviga onostran grma senca človeške postave.

»Franc!...« je zaklicala trepetaje.

Nič odgovora... Stresla je glavo in nadaljevala svojo pot.

Senca pa se je zgenila in se spuстила proti domovju gospoda de Pjen in šla, dokler ni prišla do razsvetljenega okna; tam se je ustavil mož, tam je potrkal sirovo in glasno.

Gospod de Pjen še ni bil legel. Počasnih korakov, z usleđenim hrbtom se je izprehajal po izbi; duh se mu je napejal v strašnem iskanju: kaj bo z njegovo Ivano? Komu naj jo zaupa? Koga naj prosil usmiljenja in gestofljubja... za njo... samo da ona ne bo brez strehe!...

Udarec na okno ga je ustavil zdajci v njegovem mračnem izprehodu; otrnil je v trepetočem pričakovanju nove katastrofe.

Potrkalo je trje, še bolj zapovedujoče kakor prej.

Gospod de Pjen je odprl in potledal!

Hripav krik sovraštva, bolečine in obupa je bruhnil iz njegovega grla... Tujec, ki je trkal, je bil sin njegovega nespravljivega sovražnika, bil je Henrik de Monmoransi!

Starec se je obrnil, skočil k steni, kjer je viselo orožje, snel dvoje mečev in ju vrgel na mizo.

Henrik je skočil v sobo, ves razkuštran in prepaden.

Moža sta si stala nasproti, bleda kakor dva mrliča, skrčenih mišic in naježenih las.

Sopla sta burno, nezmožna, izpregovoriti besedo.

S srditim znakom je pokazal gospod de Pjen na meča.

Henrik pa je stresel z glavo in rameni ter prijel starca za roko:

»Prišel nisem, da se pomerim z vami.« je dejal z brezumnim glasom. »Čemu? Saj bi vas ubil brez težave. In sploh, saj vas ne sovražim! Kaj briga mene, ako vas je pripravil moj oče v nemilost pri vsch? Vem, oh, vem: po krivdi konetablove iztegnili svojo gubernijo, zaplenjeno vam je bilo posestvo Pjen, prej bogati in mogočni, ste zdaj beden siromak!...«

»Po kaj si prišel potem? Govori?!« je zarohnel stari večščak in udaril s pestjo po mizi. »Tvoja navzočnost v tej hiši mi je žalitev, hušja od vseh drugih! Mari me misliš izživati? Ali si prišel pogledat, če me je umoril udarec, ki mi ga je zadal tvoj oče? Govori, drugače te ubiem

to ti prisežem pri svojem sovraštvu.«

S hrbtom dlani si je Henrik obrisal čelo.

»Vedeti hočeš, kako da sem tu? Prišel sem, ker vem, da so Monmoransijski krivi sramote, ki te tare in bede, ki jo trpiš!« Zasopel je težko in nadaljeval: »Da, da, ravno zato, ker poznam tvoje sovraštvo, ti brezumni starec, sem prišel, da ti zakličem: Ali ni strašno bogokletstvo, da je Ivana de Pjen ljubica Franca Monmoransijskega?...«

Gospod de Pjen se je opotekel. Rdeča megla se mu je storila pred očmi. Zence so se mu razširile, roka se mu je dvignila, da prizadene Henrika krvavo žalitev.

Henrik de Monmoransi pa je zgrabil po bliskovito to dvignjeno roko in jo stisnil, kakor da jo hoče zdrobiti.

»Ti dvomiš?« je zarjul. »Starost bedasta! Pravim ti, da leži tvoja hči baš to minuto v rokah — v naročju, v objemu mojega brata! Pojdi z mano... pojdi!«

Kakor brez uma, brez sil in brez glasu se je dal Ivanin oče vleči mlademu možu, ki je z brco odpahnil vrata; v naslednjem trenutku sta stala oba pred Ivanino sobo... In soba je bila prazna!...

Gospod de Pjen je dvignil k nebu roke, polne kletve, in mrklo noč je napolnil njegov glas, njegov obupni glas, podoben kričanju človeka, ki ga koljejo.

Sključila se je njegova visoka postava; hropeč, opotekaje se v zid, se je privlekel v izbo...

Tam se je zrušil v veliki naslanjač, podoben hrastu, ki ga je zrušilo neurje...

Henrik pa je pobegnil v noč, kakor kajn pred tisočletji.

Ivana de Pjen je šla do kmetске hiše. Vstopila ni: naj leži senca noči na njenem obrazu, ko pride trenutek onega sladkega in vendar strašnega priznanja... Njeno življenje in življenje otroka, ki ga je nosila pod srcem, se je imelo odločiti tu!

Začul se je prvi udarec polnočne ure: na ovinku steze, par korakov pred njo, se je pojavil Franc... Spoznala ga je takoj; še tisti hip je bila v njegovem naročju. Njiju objem je bil skoraj silen: ljubila sta se v resnici z vso strastjo svojih duš.

»Miljenka moja,« je izpregovoril Franc de Monmoransi, »minute so nama štete nočoj. Jezdec je prijahal v grad, naznanit, da mu sledi moj oče čez eno uro; konetabel me mora najti v gradu... Govori torej, miljenka... povej mi tajnost, ki ti teži srce. Karkoli mi imaš zaupati, pomeni, da te poslušam tvoj soprog, ki te ljubi neizmerno...«

»Moj soprog, moj Franc! Ali govoriš zares? Ah, upijanš me s tolikšno srečo...«

»Tvoj soprog, Ivana, resnica je! Prisegam ti pri svojem slavem in

do te ure neomadeževanem imenu!«

»Torej,« je dejala ona, trepetaje po vsem telesu, »poslušaj me...«

Sklonil se je k njej. Naslonila je glavo na njegovo ramo. Hotela je izpregovoriti... iskala je besedo priznanja...

Tisti hip pa se je raztrgalo molčanje noči v strašnem, smrtnem kriku.

Franc je vzplnil. »Glas mojega očeta je!« je jeknila Ivana prestrašena. »Franc, pomagaj! Franc, nekdo mori mojega očeta!«

Iztrgala se je bila ljubimčevemu naročju; stekla je; v par trenutkih je bila pred hišo in videla, da so vrata in okno odprto. Hip nato je bila v izbi: njen oče je hropel v naslanjaču. Vrgla se je nanj, tresoč se od ihtenja, in prišla njegovo blede glavo z obema rokama...

»Oče! Oče moj! Pogledj me, zavedi se! Jaz sem... jaz, tvoja Ivana!«

Starec je odprl oči in pogledal svoje hčer. Toda — o Bog, kakšen je bil njegov pogled!... Kakšno strašno kletev je čitala v njem nesrečnica!...

Pred tem pogledom se je umaknila za dva koraka, kakor blazna; med njima dvema ni bilo treba besed: čutila je, da ve vse. Zavedela se je, da je prekleta in izobčena na vekomaj. Nege so se ji sklecnille, padla je na kolena. Vroče solze so ji zavrele v oči.

uradnik, postane nevoljen, se v ger-
manski svoj vsemogočnosti zadere
na kmetom, ta se zmede do dobra
in po njem je, ker končno v smrti
zadregi ne ve drugega, kot prikri-
vati. Ni še dolgo, ko je nekje pri nas
na slovo. Stajerskem vsled takega
nerazumevanja — tudi zapisnikar ni
kapiral niti ene besedice slovenski
— prišel sam tožitelj v — zapor za
par dni, dokler za to ni zaznala oseb-
ba, ki je sodniku potem celo stvar
zelo jasna. Pri tem je za sodnik baje
zelo duhovito rabil znani izrek: »Ja
Bauer...« ko ga je pojasnjevalec —
sodniku popolnoma enakopravna
oseba z ozirom na družabno življenje
— opozoril, da se naj vsaj nekoli-
ko upraviči napram prizadetim, se
mu je mogočni German baje odrezal:
»Ja, D...; soll er halt deutsch ler-
nen!« Stvar bo baje prišla še kje
drugje na razgovor. — Pri neki dav-
kariji je razumel nemški uradnik
kmeta popolnoma napačno; mislil je,
da se je kmet samega sebe izdal. Od-
slovi kmeta, ki pa že po par dnevih
dobi na znanje, da mora plačati glo-
be 200 K, če ne ga bodo rutili...
Tudi tu se je stvar razjasnila. Edino
upravičilo je bilo: »Ich verstein nicht
— windisch; jaz ne znam vindš,
na kar se je kmet odrezal, da naj ga
uradnik »piše v uho«. Ta pa je mislil,
da mu kmet ponuja, naj z njim kores-
pondira... Takih slučajev imamo
vse polno na razpolo. Da se mo-
rejo dogajati, pa ni kriva v prvi vrsti
»Südmarkina« kurzarija, marveč
naša lastna, našega slovenskega na-
obraženstva malomarnost. Čim bi se
vsaj vsikdar naša inteligenca zave-
dala svoje dolžnosti in govorila le
slovensko, bi se že s tem mnogo dalo
doseči in vrhu tega bi tudi dobro
vplivalo na zavednost deželanov in
nižjih naših slojev. Naša nemarnost
v prvi vrsti zahteva in vzgaja »Süd-
markine« kurze, je prvi vzrok, da
imamo po deželi in vseh naših me-
stih sodišča z uradništvom, ki za-
menjava pojme najpriprostejših be-
sed.

Ne izseljujte se! To je najnovej-
še orožje naših klerikalcev, ki je iz-
rabljajo v svoje strankarske agita-
cijske namene. Seveda jim gre tu v
prvi vrsti zato, da bi čim manj izgu-
bili svojih pristavev, dočim gredo
svojim nepristašem s pomočjo svojih
agitorjev na vso moč na roko, da
čim prej zapuste domovino. Da, gre-
do celo dalje; posojujejo takim svo-
jih žrtvam potom svojih agentov de-
nar, od katerega zahtevajo potem
nepriemno visoke obresti, ki si jih
potem skupno razdele. Že v »Straži«
z dne 21. t. m. so prinesli, kot smo
že omenili, prav čuden uvodnik. Ta
je napotil nekega trgovca od hrva-
ške meje, da nam je dal pisмено in
s polnim podpisom na razpolo par
naravnost kričečih slučajev, ki ne
morejo biti neznanji tudi našim go-
spodom kolovodjem. Kadar bo dana
ugodna prilika — in temu ravno ni
več predalec — bomo priobčili do-
tično pismo dobesedno. Radovedni
smo, kaj nam odgovore potem dični
gospodje, ki imajo že itak na vesti
veleposelnika Rebernika nad Ma-
renbergom in sirote Onič v Razva-
nju.

Nova Šifra pri Ptuj. (Vlomi.)
V noči od 19. na 20. t. m. je vlomil
neznan tat v gostilno Eduarda Jonko
Prislonil je lestev zadaj na zid, pri-
šel na dvorišče, od tam pa skozi ne-
zaklenjena vrata v gostilniško sobo.
Tu je vlomil v miznico, vzletel iz nje
50 K, odnesel še površnik, klobuk in
stensko uro budilko, vredno vse sku-
paj 36 kron. — Par dni popreje pa je
neznanec vlomil v kovčarnico Marti-
na Verdника v Podložu in ukradel
kolo ter dvoje kolesnih gumastih
plaščev. O vlomilcu ni ne duha ne
sluha.

Gruškovci pri Ptuj. (Zeno lo-
tel ustreliti.) Radi zapravljanja je
prišel pod kuratelo posestnik Gosak.
Ker je pripisoval krivdo svoji ženi,
jo je pred par dnevi napadel, davil
in konečno vrgel po tleh. Komaj se
je žena pobrala in hotela iti ven, ji
zaskočil mož zopet pot. Takrat je
imel v rokah s šibrami nabito lovsko
dvocevko in kričal na ženo, naj se
pokriža, ker jo bo ustrelil. Ženi se je
na posrečilo še pravočasno prijeti za
puškino cev in klicati na pomoč. Se-
le, ko je prihitel na pomoč posestnik
Jelen, je bilo možno, moža razorožiti.
Oddali so ga sodišču. Pravijo, da je
sila udan tudi pijači.

Odmevi o Johanci.

**Pater Peregrin — dopisnik
»Dneva«.**

Včeraj je prejelo naše uredniš-
tvo z Reke sledeči dopis:

Sl. uredništvo »Dneva«
Ljubljana.

Slavno uredništvo!

Pozivom na § 19. tisk. zak. od
17. XII. 1862 dr. zak. ex 1863. mo-
lim, da obzirom na dnevnu vijest,
objavljeno pod naslovom »Kako so
pridigovali na Reki«, uvrstite slije-

deči ispravak; u zakonitom roku
istim slovima i na istom mestu;

1. Nije istina, da je na Rijeci
postajala kakva »močno skrta žens-
ko klerikalna organizacija, v kateri
je važno ulogo igrala Johanca«, ne-
go je naprotiv istina, da na Rijeci
več 50 god. obstoji društvo »Kćeri
Marijine«, kojemu je spomenuta Jo-
hanca bila tek pripisana kao obična
članica poput ostalih djevojaka.

2. Nije istina, da so kapucini in
drugi izrabljavali uboge služkinje, ki
so z Johanco hodile na razne pro-
cesije in so znesle v samostan ali pa
Johanci svoje zadnje teške zaslužne
groše; naprotiv je istina, što će
i svaka članica društva kćeri Mari-
jinih potvrditi, da su kćeri Marijine
sudjelovale na svakoj manifestaciji
kao i drugi vjernici — razumije se
— bez ikakova — plaćanja za to.

3. Nije istina, in ne stoji stavak
»Ko pa so služkinje vidale kako so
jih kapucini in drugi varali, so začele
kar trumoma izstopati iz raznih
klerikalnih organizacij in iz bratov-
ščin; još manje je istina da »so v
enem samem tednu morali kapucini
črtati već sto članica, ki so bile do-
sle neizdržljiv vir njihovih dohod-
kov; »naprotiv je istina, da su dje-
vojke pa i Slovenke kroz sve ovo
vrijeme trumoma stupale u druž-
bu, a još se u dijlu upisuju o nju.

4. Nije istina da »kapucini za
pred. nedelju objavili pridigo, v ka-
teri se bo pčjasnilo vse«, pa tvrđnja
»na te pridige so vabili po listkih« —
još je manje istina što ste ju debelim
slovima tiskali »rekli so da se je
Johanci res prikazoval anđel, toda
to je bila podoba anđela — v resnici
pa je bil to sam vrag peklenski, za-
peljivac, ki se je izpremenil v anđela
za to, da bi na ta način prevaril Jo-
hancu in druge ter škodoval katoli-
ški veri; »naprotiv je istina, da je
kao svaku nedelju u mjesecu bila
redovita trećeredska skupština, na
kojoj nije bilo ni govora o kakvoj
Johanci, nego je naprotiv voditelj
tumačio u čemu zapravo stoji sve-
tost ugodnika Božjih«, koje Crkva
štuje in koji su pravi biljezi.

5. Nije napokon istina, da so
»Reške žene« s tem pojasnilom ni-
so zadovoljne bile. Nekatere so se
prav razjele. Nasuprot je istina,
da su i »Reške žene« i sav narod,
medju kojima bijaše i veliko množ-
tvo muževa, — svi bili vanredno za-
dovoljni s lijepim i bistrim »pojas-
nilom« o predmetu prije navedenom.
Nadalje molim sl. Uredništvo,
da bi u smislu već prije navedenog
tisk. zak. ispravilo dnevnu vijest u
istom broju »Dan« pod naslovom
»Vodiški čudeži niso proti veri in
razumu«;

Nije istina, da »edini P. Pere-
grin (Ciril) na Reki še vedno veru-
je« navodeći debelim slovima izva-
dak, prema kojemu je v kapuc. listu
»Il Quarnero« P. Ciril izjavil, da v
Johanci in njenih čudežih ni ničesa,
kar bi bilo v nasprotju z vero in
zdravim razumom; dok je navlaš is-
pušten o izvaji stavak citiran iz »Il
Quarnera«, koji u cjelini uzet daje
sasma drugi smisao, a koji glasi: »I
nije mi bilo ni na kraj pameti, da bi
se ovdje moglo raditi o kakvoj švin-
dariji ili o kakvom nepoštenom po-
slu, sve dok nijesam nakon dugog
promatranja došao do tega, da ovdje
ne može biti govora o Božjem dje-
lovanju.« Prema tome odpada sam
od sebe zaključni dio iste vijesti.

Pozivajući se na § 19. tisk. zak.
od 17. XII. 1862 dr. zak. br. 6. ex
1863, molim da obzirom na dnevnu
vijest objavljenu pod naslovom »Jo-
hanca in Reški kapucini«, u kojoj
spomenuti list »Dan« tvrdi, da su je
Reški kapucini s njem mazali po tr-
buhu« uvrsti u zak. roku, na istem
mjestu te istim slovima, ovaj ispra-
vak:

Nije istina, nego je podla kleve-
ta najviše vrsti, da bi od nas koji što
takova činio, za koju klevetu imat
će sl. Uredn. Dana pridige kod suda
dokazati, jer su to najbezobnije kle-
vete ne samo na jednog člana re-
dovničke obitelji kapucinskog sa-
mostana, već na čitavu redovničku
obitelj, koja je time na najružniji
način oklevetana. Ova vijest je tisk-
kana u broju od 20. o. mjes. Vašog
c. lista Dana.

Rijeka, 23. novembra 1913.

P. Ciril, kapucin.

Prinašamo ta »popravek«, dasi
bi ga lahko zavrtili, ker ni pravilno
sestavljeno. Prinašamo ga zato, da
bodo čitatelji videli, kaj piše pater
Ciril (Peregrin v »Vodiških čude-
žih«). Kakor se vidi, se kapucini za-
nimajo za časopise in čitajo tudi
»Dan«. Nas to prav veselji, ker se iz
tega vidi, da »Dan« ni tako pregre-
šen list, kakor piše o njem »Slove-
nec«. Kar se tiče dogodkov, o kate-
rih nam piše kapucin Ciril, moramo
izjaviti, da smo vse te vesti povzeli
po »R. N. Listu«. Ker ta list izhaja na
Reki in je patru Cirilu gotovo znan,
se nam čudno zdi, da tam nismo čit-
ali »popravka«. Iz navedenih stav-
kov pa se dobro vidi, kje je resnica.

— G. kapucinom pa bi bilo svetova-
ti, naj bi se bolj brigali za delžnosti
svojega stanu, nego za Johance in
časopise.

Dnevni pregled.

Štev. 630/1.

Čenjenemu uredništvu dnevnika

»Dan«,

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v
Vašem listu št. 630 z dne 24. septem-
bra 1913 pod naslovom: »Dr. Lampe
ni lagal trdeč, da se pri Završnici kar
naprej dela.«, prosim podpisani deželni
odbor, da v zmislu § 19. zakona z
dne 17. decembra 1862., dr. zak.
št. 6 iz l. 1863., objavi v postavno
določeno roku sledeči uradni po-
pravek tako glede prostora uvrstit-
ve kakor glede črk na popolnoma
isti način, kakor je bila natisnjena
uvodoma navedena notica:

Ni res, da se »krvavo pridobljeni
denar radovednega občinstva
brezskrbno razsipava in pri oknu
zaupnikom vun meče«, ampak res
je, da se deželni denar ne razsipava
in pri oknu vun ne meče.

Dalje ne odgovarja resnici opaz-
ka: »po prepovedi!«, kakor da bi
kdo prepovedal nadaljevanje del pri
deželni električni centrali na Završ-
nici, ampak res je, da ni nihče (niti c.
kr. poljedelsko ministarstvo niti kdo
drugi) prepovedal nadaljevanja del
pri deželni električni centrali na Za-
vršnici.

Dalje tudi ni res, da so se betonski
zidovi, ki so bili n. pr. včeraj na-
pravljeni, »par dni na ukaz došlega
inženirja bili čez podrti« — češ, ker
niso bili pravilno narejeni, ampak
res je, da se ni noben betonski zid
podrl in da ni noben inženir ukazal,
da se mora kak betonski zid podreti.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Župan Dornič z Lancova pošilja
volilcem legitimacije s podpisanimi
glasovnicami. Volilni sleparji so to-
rej že na delu. Volilci pozor! Varu-
jte svoje glasovnice. To kar si do-
voljuje ta župan — to se bo godilo
tudi drugod! Opozorite nas na vse
take slučaje!

Nedeljska pridiga g. kaplana v
Višnji Gori. Predragi poslušalci. V
kritičnih časih, v katerih živimo, po-
smenjajte našega gospoda Jezusa
Krisvusa. Naš Izveličar je javno ži-
vel samo 3 leta, torej do 30. leta
sploh ni živel javno, kakor živijo
dandanes mladeniči in dekleta. On
ni gledal na ljudstvo in se ni pokazal
javno, živel je mirno in pohlevno —
vaša dolžnost je, da posnemate ta
zglede. Pomislite, kako je, ako oče
sina slabo uči živeti, kakor žive naši
nasprotniki. Tak oče bo pogubljen
— in pojde v pekel. — Nasprotniki
Boga so liberalci. Ti vidijo pri naši
stranki vse napake. Vsak človek se
lahko zmoti. Sedaj nam očitajo ti
ljudje, da S. L. S. slabo gospodari.

— Zdaj so kritični časi, zdaj se mo-
ramo vsi zediniti in pomesti liberal-
ce ven iz dež. zbora za to mora vsak
volilec oddati svoj glas za pravo
stranko. — Tako pridiguje višnje-
gorski kaplan in nam priporoča, ko-
ga naj volimo. Kakor da bi to njega
kaj brigalo, kako ljudje volijo. Kap-
lan naj voli zase, kogar hoče, mi
pa bomo volili po svoje. Ali se v
lemenatu res ne uče ničesar druge-
ga, kakor politične pridige. Mi ven-
dar ne živimo od vaše stranke, am-
pak od dela svojih rok — zato tudi
vemo, komu naj zaupamo deželni
denar. Le pazite gospod kaplanček,
pa ne agitirate preveč — za avto-
mobile. — Saj dobro vemo, kako je.
Vidimo tudi klerikalne kandidate,
kako prosjajo od vasi do vasi, da
bi jim dali glasov. Zdaj poljubljajo
naše smrkave otroke — samo da bi
dobil glasovnico v roke — ko pa je
pozebla ozimna, ni bilo nikogar bli-
zu. Kje so bili takrat naši prijatelji.
Seveda: gliha vkup štrih. Deželni
odbor skrbi za vas: vi pa dež. od-
bor. Povemo po vam, da mi pride-
mo poslušat božjo besedo, ne pa
agitacijo za volitve.

Reklama. »Slovenec« z dne 22.
t. m. je med jeseniškimi novicami
pod gorenjim naslovom priobčil
vest, da prodaja nekdo na Jesenih
telečjo kri od 56 litrov naprej brez
daca, liberalno pamet pa samo v
»fingiratih«. Stavim sto na eno, če
bi bili mi pisali n. pr. da je deviški
Luka Smolnikar prodajal lursko vo-
do od 56 litrov naprej brez daca, in
da je zvesti Janez napovedal v svoji
trgovini s »kranceljni« konkurz ter
da je svoj zadnji »krancelj« prodal
28. decembra, — da bi bil naš čed-
nostni in nad vse krepostni »Slove-
nec« že davno obljabljal s hlevjarji.
Krepostnim gospodom okrog »Slove-
nca«, ki sicer uče moralo, delajo
pa drugače, bi želeli, naj izkida-
jo

najprevo sinrad iz svojih svinjakov,
potem pa naj pridejo šele pred naš
prag.

Brez pardona. Dne 19. t. m. je
zborovala v Komendi Slomškarija
karniškega okraja. Bilo je precej
štrajlic in mladih kaplanov Govoril
pa je brez pardona učeni sv. Troji-
ški Nelči. Rekel je, da se je v zad-
njem času začela zelo širiti med
ljudstvom in tudi že med šolsko ml-
dino »Vodiška Johanca«. Nelči je
posebno poudarjal, da se to godi
»posebno v zadnjem času«. Menil
je menda s tem povedati, da so se v
prejšnjih časih širile pa druge bro-
šee, ki so bile tudi rdeče, kot Jo-
hanca, oziroma telečja kri — in ki
so tisočkrat več pohujšanja povz-
ročala med mladino, kakor »Vodiški
čudeži«, ki opisujejo le to, kar se je
v resnici dogodilo. Strašno nežno-
čuteč je ta Nelči, ki bi iz »Vodiških
čudežev« najraje napravil grmado in
na njej sežgal vse one, ki še mislijo
s svojo glavo. Tudi »Učiteljsko ti-
skarno« bo dal zapreti zaradi tega,
ker se v njem tiskajo resnična poro-
čila, ki klerikalce tako silno bodejo
v oči. Kako bo pedagog Nelči v šoli
prepovedal »Vodiške čudeže« bomo
pa poročali, kadar se bo to zgodilo.

**Dober dan gospod Krek, kje
imate Vašo soprogo?** V nedeljo je
imel zvesti Janez Krek v Dola šod, na
katerem je, kakor se nam poroča,
molčal o svoji nevesti, pripovedoval
pa je, da bo v St. Jakobu napravil
poleg mosta še brod, da bo s tem
uničil lastnika mostu. Ta krščanska
ljubezen, ki jo je razodel dr. Krek,
je seveda malo ugajala. V Dolskem
je farbat ljudi, da bo čez Savo pri
Lazih napravil most. Ljudstvo se mu
seveda smeja, ker tudi najbolj za-
slepljenega kmeta ni več, ki bi mu
na take obljube kaj dal. Ko je prišel
dr. Krek peš čez vas Dolsko, je šel
mimo njega volilec, ki ga je pozdra-
vil: »Dober dan g. Krek, kje imate
vašo soprogo?« Krek pa je šel mol-
če naprej. Kreku se smeja cela de-
žela!

So že začeli! Kakor je bilo pri-
čakovati, bo tudi to pot leca in cer-
kev najboljši klerikalno orožje. V
nedeljo je pridigoval kaplan v Ško-
čianu pri Dobu, da gre pri teh vo-
litvah zato, da ne pridejo v deželni
zbor liberalci, ki hočejo skleniti loči-
tev zakona. Župnik v Krašnji pa je
z lece žugal, da stori smrtni greh,
kdor ne voli dr. Kreka, dasi danes
na Kranjskem vsakdo ve, da je dr.
Krek zadnji izmed deželnozborških
kandidatov, ki da kaj na svetost za-
kona in se najraje po koruzi valja.
Župnik v Krašnji je tudi pripovedo-
val s prižnice, da bodo liberalci, če
zmagajo, vse cerkve podrli in vse
duhovnike pobili. Mi ne vemo ali je
župnik v Krašnji tako neumen, ali pa
tako zloben, da opleta take klobasa-
rije, v svojo pridigo. Na vsak način,
pa so te pridige dokaz, kako nepo-
šten je boj klerikalcev. Le s silo, ne-
umnostjo in strahovanjem skušajo
dr. Kreku, Susteršiču i. dr. katoli-
škim vzornikom obdržati mandate.
Za vsega mogočno S. L. S. zelo ža-
lostni pojavi!

Ker se zadnji čas tako bahato
piše v varčnem klerikalnem gospo-
darstvu, bodo bralci tudi radovedni,
kako se dobro gospodari na pose-
stvu v Robežu. Gotovo je vsem bral-
cem znano, da so klerikalci kupili
za drag denar to posestvo; kjer se
redi veliko bikov. To gospodarstvo
nadzoruje živinorejski nadzornik g.
Legvart, razume se bolj malo, ako-
ravno ima visoko kmetijsko šolo na
Nemškem. Plače ima okrog 6000 K,
pa je to le malenkost, samo da je yrl
klerikalec. Poletu stanuje tudi nekaj
tednov tu, kjer ima krasno sobo.
Drugi je pisar Franc Klemenc, iz-
učen je za mesarja, stanuje v bližini
na tastovem domu, in hodi ogledo-
vat to posestvo sedaj v Goricanah
pozimi, poleti na Robežu. On dela
račune, plačuje delavce, vodi knjige,
in ima plačo mesečno 200 K in se
svojega konja za ježo redi v dežel-
nem hlevu pri bikih. Razume se po-
polnoma nič na kmetiji ali žyinyo,
ker je bival vedno v Ljubljani. Tu
se vidi, kako varčno gospodari de-
žela z denarjem. Popolnoma bi bilo
vse v redu, ako bi prihajala vsaki
teden za en dan en uradnik od de-
želnega odbora in bi vse hitro uredil,
in bi ne stalo to delo celih 200 K.
Seveda ker je postal klerikalec, je
s pomočjo župnika prišel v to službo,
sta menda več skupaj na lovu in pri
poslednjem v Ljubljani. Potem je ma-
jer Kušlan ta vzorno vodi hleve in
skrbi za ženo in otroke. Večkrat je
že rešil kakega bika z zdravili pred
poginom. Letos imajo pa tu veliko
smolo. G. nadz. Legvart je nakupil
veliko bikov, menda od vseh bolj-
ših klerikalcev in jih je še sedaj 70. No-
beden jih noče kupiti, pravijo da niso
dobri za plemo. Tu se vidi, kako se
kupi za drag denar. Kmetijska
družba drugače kupuje, in se kar tr-
gajo ljudje, kateri bo boljše dobil.
So pač bolj izšolani tam. Sedaj se
pa tu širi govornica, da so 4 bike dro-

dali v Skofovo zavode v Sent Viti.
O srečni dijaki! Gospodje božo že
preskrbljeni z dobro pečenko. Sedaj
pa zopet ogiblujemo, kaj bo z ostali-
mi bikli. Menda jih bodo prodali za
vsako ceno mesarja. Cena mesa je
padla, sedaj se lahko dobi fino bu-
kovino v Goricanah pri Medvodah:
posebno H. Kalci, segate po tem,
se to že vidi na vas oziralo. Sedaj
se vidi kako skrbno in štedljivo de-
želni odbor gospodari, drago kupuje,
in potem mora ceno oddati. Odgovo-
rite gospodje, ako ni vse gola res-
nica? Kmet, otresi se že enkrat teh
voditeljev. K. sal se bo, pa mogoče
prepozno; davki bodo narasli in kaj
čaka potem? Vrata pokaži ljudem,
ki tako lažejo in jim je vse samo
hinavstvo.

Več kmetov iz okolice.
Na pragu državnega preobrata
na Bolgarskem. General Savov dol-
ži kralja Ferdinanda: (»Večernik
Českega Slova« piše pod tem naslo-
vom: »Rusko Slovo« priobčuje ta-
le telegram iz Petrograda: »Sem so
dos pelevi vesti, da sta v sofijskem li-
stu »Mir« je izšel članek gen. Sayo-
va, v katerem bivši vrhovni povelj-
nik bolgarske armade trdi, da je on,
Savov, zapovedal napad na srbske
in grške pozicije na povelje kralja
Ferdinanda in da je original tega
povelja v njegovih rokah. Bolgarska
vlada je vse telegrame tujih dopisni-
kov, ki so o tej stvari poročali, so
bili zadržani. Ta razkritja so pod-
žgala Genadjeva, da je tekel na Du-
naj, da se s kraljem posvetuje o
krizi dinastije. — Bolgarski kralj se
je neprestano obračal na nemškega
cesarja in ga prosil pomoči, ta mu je
odgovoril, naj ga na miru pusti in
naj Nemčije ne vlačijo v bolgarske
zadeve. Na Dunaju pa tudi nima
nobene zaslombe več, ker želja Vi-
ljema je, da se ne podira delo Bu-
kareškega mira. — Tako je bolgar-
ski kralj tako visoko letal, da bo iz-
gubil prestol in bo nizko padel.

O reguliranju učiteljskih plač in
izboljšanju gnotnih razmer učitel-
stva je povedal dr. posl. g. dr. Vla-
dimir Ravnihar sledeče utemeljene
besede: V finančnem odseku se je
izrecno poudarjalo, da morajo deže-
lje del državnih preodkazov iz novih
davkov porabiti za izboljšanje učitel-
jskih plač. Vlada je s tem tudi mo-
tivirala ta zvišanja davkov. Po be-
sedilu preodkaznega zakona pa bi
dežele ne bile izrecno primorane,
da porabijo preodkaze v ta namen.
Zato je tudi zelo dvomljivo, če bodo
dežele to storile zlasti pa je skrajno
dvomljivo, če bi storila to Kranjska,
saj je znano, da klerikalna večina
kranjskega deželnega zbora ne drži
niti svojih obljub, kako bi šele mogli
zahtevati, da upošteva obljube vla-
de. Vendar pa je znano, da je ravno
kranjsko učitelstvo v celih državi
nazlažbe plačano ter ima še poleg
tega brezvestnega gospodarja. Pos-
lanec dr. Ravnihar opozarja na
brošuro »Dejanja govore« in prečita
nekaj odstavkov in pojasnjuje neka-
reje podrobnosti, zlasti kako se dele
draginjske doklade in podpore. Sicer
pa se ni čuditi pri ljudih »kvalitete
kranjskih klerikalcev, da se upajo
tako postopati. Saj imajo zaslombo
v indolenci in nerazsodnosti kmeč-
kega ljudstva, ki verno sprejema
celo take sleparije, kakor je slučaj
vodiška Johanca.

Vodiška sleparija v parlamentu.
Da pokaže kyaliteta kranjskih kleri-
kalcev pred celo Avstrijo je dr. posl.
dr. Vladimir Ravnihar omenil v svo-
jem govoru tudi sledeče: Sleparija
se je godila v farovžu katoliškega
župnika in da je baje Johanco ob-
iskal sam ljubljanski škof in si izpro-
sil od nje krvavo srajco. Tako daje
najvišji cerkveni pastir oporo praz-
novrju. Ti in drugi slučajji so naj-
lepši dokaz za kulturo, ki jo sejejo
med ljudstvo. Vendar pa bi moral
biti nositelj ljudske kulture ravno
ljudskošolski učitelj, ki ga oni prega-
njajo. Ljudskošolskim učiteljem naj
se omogoči dostojno materialno stan-
je. Izvajanjem poslanca dr. Ravni-
harja je sledila živahna pohvala. Kle-
rikalce je njegov govor popolnoma
poparil, tako da si niso upali ugo-
varjati govorniku in da so se vzdr-
žali celo medklicov, ker so se bali,
da bi želi samo ostre in neprijetne
replike. Drug za drugim so zapustili
dvorano, samo nekaj posebnih trdo-
kožnih slovenskih klerikalcev, med
njimi Gostinčar, je ostalo v dvorani.
Po govoru poslanca dr. Ravniharja
je bila debata zaključena.

**Kulturni Albancev ni zado-
staje samo kuzevina.** Sedaj se po-
rajajo glasovi, da bi bil za Albanijo
še najpripravejša moč, ki bi stala
ia čelu »države« kralj. Zlasti reditelji
albanskega pankrta, bi najraje vi-
deli, da bi bil Wies izasovan za al-
banskega kralja. Te »odločujoče
moči« so muenja, da je sosednja
Črna Gora za bodočo »kraljevino«
Albanijo zelo nevarna mejašinja. Re-
srejšje velesile pa pravijo, naj se
pusti zaenkrat vprašanje knezvine
ali kraljevine v nemar, in postavi tem
trdnější tron vladarju. (Bržkone slu-

ta katastrofo po proglašenju albanskega prestola!

Zadnji teden!

VOLILCI SPLOŠNE KURIJE!

Deželnozbornske volitve so pred durmi! Vi boste odločili, ali naj še naprej brezvestno zapravlja deželni denar davkoplačevalcev ali naj se začne pametno gospodarstvo v deželni hiši. Do sedaj je imela farovška, takoimenovana S. L. S. stranka v dež. zboru le par glasov večine. V celih deželi ji je treba le dva mandata od 27 iztrgati in takoj se bodo razmere spremenile na boljše in v Vašo korist. Farovška stranka pa vam zopet vsiljuje za poslance ljudi, ki bi se naprej podpirali in delali za kmete, obrtnike in delavce tako škodljivo politiko v deželnem zboru kot dosedaj. Le pogledajte, koga kandidirajo ti ljudje, za poslance na deželi! Advokata Šušteršiča, advokata Pegana, doktorja Zajca, profesorja Jarca, profesorja Dermastija, tehanta Lavrenčiča, kaplana Lampeta in Škulja, fajmoštra Pibra, fajmoštra Hladnika, Krek in Žitnika. Kje na celem svetu je še dežela, kjer bi kmetje pošiljali v deželni zbor toliko advokatov in fajmoštrov?

Volilci! odpirajte nepoučenim ljudem oči! Povejte jim, da tem gospodom ne gre za vero, marveč za deželno gospodarstvo, za denarje ki jih Vi z davki nosite v deželno blagajno! Kakor v občinskih zastopih, tako se tudi v deželnem zboru rešujejo samo gospodarska vprašanja.

Volilci! volite pri teh deželnozbornskih volitvah neodvisne in samostojne kandidate domačine, ki ste si jih sami postavili za kandidate. Ti morajo poznajo Vaše potrebe, in hočejo delati za Vaše koristi in dobrobit Vašega okraja.

Dne 1. decembra, ko voli splošna kurija, napišite na glasovnice ime in bivališče samostojnih kandidatov, ki se glase:

Za sodni okraj: Ljubljanska okolica:

ANDREJ KNEZ
posestnik na Viču.

Za sodne okraje: Postojna, Senožeče, Lož, Ilirska Bistrica in Vipava:

FERDO GAŠPARI
živinozdravnik in posestnik v Postojni.

Za sodne okraje: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče, Žužemberk:

FRANC ANDOLŠEK
posestnik v Vel. Poljanah.

Za sodni okraj: Novo mesto:

AMAT ŠKERLJ
posestnik v Gotni vasi.

Za sodna okraja: Metlika Crnomelj:

JOSIP FLEISCHMAN
posestnik v Metliki hiš. št. 45.

Za sodne okraje: Kranj, Škofja Loka:

FRANC DOLENC
posestnik v Stari Loki.

Za sodne okraje: Radovljica, Kranjska gora, Trzin:

ANTON KRŽIŠNIK
posestnik v Zirovnici.

Za sodne okraje: Kamnik, Brdo:

ANDREJ SLOKAR
poslovodja v Domžalah.

Za sodne okraje: Litija, Radeče, Višnja Gora:

IVAN TAUFER
posestnik v Zagorju.

Za sodne okraje: Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje:

FRANC ZUPANČIČ
posestnik na Rakovniku.

Za sodne okraje: Logatec, Idrija, Cerknica in Vrhnika:

FRANC MAJDIČ
živinozdravnik in posestnik v Logatcu.

Volilci! Može! Pri volitvah vsi pogumno in brez strahu na volišče za svoje može! Na noben način se ne pustite od nasprotnikov oslepariti za volilno pravico.

Volilci! ne vpijmo o zmagah, marveč delajmo za samostojne kandidate od vasi do vasi, od moza do moza! Edino le in samo vstrajno delo vodi k zmagi. Steli se bodo glasovi po celi deželi. Vsak glas je neizmerljivo važen. Vsak glas za neodvisne kandidate pomeni za Vas časten napredek, za nasprotnike rakovo pot, nazadovanje. Vsi glasovi in vsak glas, ki ga dobe nasprotniki, je sramotočen dokaz zaslepljenosti in nepoučenosti našega dobrega toda še zapeljane ljudstva.

Volilci! ne dajte se od nikogar oslepariti, od nikogar preplašiti! Vsak glas in če tudi edini glas v vasi za samostojne kandidate, pomenja za Vas ponos, moč, moštost, neustrašenost.

Pokažimo nasprotniku, da je v celi deželi na tisoče in tisoče neustrašenih mož, ki se upajo z glasovnico obsoditi dosedanje pogubono deželno gospodarstvo.

Vsaka posamezna glasovnica za samostojne kandidate naj pri teh deželnozbornskih volitvah zakliče grobokopom našega naroda: Bodočnost je in mora biti naša. Tisoči in tisoči glasovnic skupaj naj škodljivcem za grme:

Mi kmetje vstajamo, in vas je strah!

Dolgo bo rabil, predno se bo opral.

Ljubljana.

Štev. 651.

Centenemu uredništvu dnevnika „Dan“,

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 651. z dne 15. oktobra 1913 pod naslovom: »Kaj se zdi klerikalcem kazni vredno«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je Ljubič skozinskozvesten in pošten človek, ki daleč nadkriljuje v tem oholet »klerikalce« in da so ga »klerikalci« na tak brezusmiljen način pogнали iz službe in uničili eksistenco njemu in njegovi družini ter ga »oropali« za celih 8 let službene dobe samo zato, ker je čital napredne časopise, namesto »Slovenca«, ampak res je, da je bil bivši paznik v deželni prisilni delavnici in zdaj uradni sluga na magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane Alojzij Ljubič malomaren v službi, vsled česar ga je ravnateljstvo deželne prisilne delavnice v Ljubljani večkrat grajalo, dalje je res, da se je taisti Ljubič hudo pregrešil zoper določilo §§ 6. in 20. za paznike deželne prisilne delavnice v Ljubljani veljavnega navodila kakor tudi zoper določilo § 30. hišnega reda deželne prisilne delavnice v Ljubljani, vsled česar mu je deželni odbor kranjski na podstavi disciplinarne preiskave izrekel z odlokom z dne 19. julija 1909 št. 399/pr. najostrejšo grajo s pripomnjo, da ga bo pri najmanjšem nadaljnjem pregrešku takoj odslovil iz službe. Nadalje je res, da je deželni odbor kranjski z odlokom z dne 22. septembra 1910 št. 508/pr. odpustil Ljubiča od službe, ker ga je na podlagi disciplinarne preiskave spoznal krivim:

1.) da je spisal odnosno povzročil o razmerah v prisilni delavnici v Ljubljani v dnevniku »Jutro« članke pod naslovom »Čedne odnosno krivične razmere v deželni prisilni delavnici« (Jutro št. 62 z dne 3. maja 1910. št. 87 z dne 29. maja 1910 in št. 94 z dne 5. junija 1910);

2.) da je svoje službene dolžnosti zanemarjal s tem, da je vpričo

prisiljenec, katere bi bil moral nadzorovati,

a) večkrat čital časopise in

b) dne 31. maja 1910 spal;

3.) da je prišel dne 9. februarja 1910 za pol ure in dne 2. marca 1910 za 25 minut prezopno v službo, ne da bi se bil opravičil;

4.) da je kupoval na nedopusten način od prisiljenecv kruh in si ga dal podariti;

5.) da se je o opominih nadpaznika vpričo drugih paznikov izražal, da prestopki, na katere ga je opozarjal, »niso vse skupaj nič«.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

— **Hišno najemniški davek.** Državni poslanec stolnega mesta Ljubljane g. dr. Vladimir Ravnihar je urgiral noveliranje hišnonajemniškega davka, ki spada v svoji današnji obliki med najbolj krivične davke sploh. Dasi ravno je baron Engl bil njegovemu klubu obljubil, da bo predložila vlada še tekom decembra načrt o reformi hišnonajemniškega davka, vendar bo ta reforma, kakor je razvidno iz Anglovih izjavani, nezadostna in polovičarska, kakor je to pri nas v Avstriji že sploh običajno.

— **Volilni shodi.** Danes v četrtek, dne 27. novembra se bo vršil javen volilni shod političnega in gospodarskega društva za Poljanski okraj povodom deželnozbornskih volitev. Shod se vrši v gostilni »Na klavnici« na Mesarski cesti ob pol 8. zvečer. Somišljeniki, vsi na ta važen shod!

— **Iz svetih stvari so se norčevali klerikalci v vodiškem farovžu** — sedaj pa iščejo takih grehov v naši brošuri »Johanca ali vodiški čudeži«. To je res lepo: tam so vse to delali v resnici — in se niso zgražali — sedaj pa se zgražajo med nami, ker smo to povedali. Vse, kar je prav!

— **Viškim volilcem!** Vičani! Te dni bodo opletale frančiškanske halje krog vaših hiš. Spoštujemo duhovnika, ki živi, kot je živel Kristus. Pogledimo, če naši patri živijo, kot je živel Kristus. Imajo hranilnico. Kristus je bil ubog in reven; kdo ne pozna Teodorja in Rozlančeve, Hiljeronima in Češnovarjeve Ane... Kristus je učil: kdor ostane deviški, ta je popolen... Kateri so prepovedali županu iti za procesijo, od polosome maše preganjajo vernike... Kristus pravi: Pridite k meni vsi in jaz vas bom počivil... Patri ščunjejo ljudstvo proti našemu županu, ker je preprost in ponižen kmet... Kristus uči pokorščino oblastem. Na cerkvenih vratih berete vabila k veseliam in igram, v cerkvi vabijo na shode... Jezus uči: Moja hiša je hiša molitve. Patri letajo za glasovnicami, župnik sedi v občinskem odboru... Zveličar pravi: skrbite za nebeško kraljestvo, kjer pa ne rabijo glasovnic.

— **Arhangelj laže...** Kristus je ljubil resnico. Tudi mi ljubimo resnico: želimo duhovne, ki bodo posnemali Gospoda; naše farizeje, ki pljujejo na Kristusovo nauk, pa zaničujemo. Zaničujemo njih Slovensko Ljudsko Stranko in odklanjamo kandidata, ki ga bodo te dni patri usiljevali po naših hišah. Vičani! Če pride k vam pošten duhovnik, sprejmite ga gostoljubno; in gospod vam povrne; če pa pride k vam duhoven politikar in vam penuja svojo sleparsko stranko, napodite ga z burkljami. Naj volijo koritarje pritepeni v farovžu, mi Vičani pa bodemo volili domačina, moža počtenjaka, Andreja Kneza.

— **Katehet na liceju** je pričel kulturni boj. Gojenke so mu premočno pobožne, sveta jezca bojujoče cerkve ga spravi pogosto v razredih v polčaj fanatične tercijalke, skače in pleše kakor jezuit na prižnici, lašje se mu jeziijo, smrtna bledica ga spreletava. V zadnjih mesecih je pričel načrte delati, kako vpeljati za licejske gojenke skupno nedeljsko mašo. Načrt je pa treba opreti na gotove dokaze o potrebi. Pretekli teden je pobil pri gojenkah dokazilno snov za nedostatno krščansko vzgojo in sicer na sledeči način: Gojenke so mu morale izpolniti vprašalne listke, hodijo li ob nedeljah k maši, k pridigi itd. Katehet namerava voditi deklice k skupni maši k Jezuitom ali v Alojzevišče. Stariši, vi veste, kaj vam je storiti. Če na pripravnici ni tega, če tega ne vidimo nikjer na nobenem ženskem zavodu, je treba tudi Mlakarju izbiti njegove prenapete namene iz glave. V ljubljanskih rodbinah se zadostno skrbi za versko vzgojo, če katehet z dveurnim poukom na teden od 7—18 leta ne more narediti iz deklet angeljev, naj išče nezaupanja sam v sebi, če je njegovo delo zaman. Prizadeti stariši pa prosimo g. ravnatelja na liceju, da drži svojega kateheta na uzdi; da naj se znebi krščanskega vpliva katehetskega društva in jezuitskega

Pečjakcizma. Če bo pa tept Janko še naprej rogovelil, mu bomo dokazali, da za gotovih okoliščin tudi zastopnik verske in pravne vzgoje lahko močno podlega lepim pogledem mladih deklic in da gibčni koraki spremljajoče lepe mladine poženejo tudi starejšim kostem mlado kri v srce in možgane.

— **Ljubljanski društveni orkester** koncertira danes v četrtek pod vodstvom koncertnega mojstra g. Bogomila Černija v kavarni Krapš (Škofja ulica). Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina 40 vinarjev. Za polnoštevilno udeležbo se priporoča odbor Ljubljanskega društvenega orkestra.

— **Izgubila se je** v sredo zjutraj srebrna sokolska verižica s sokolskim znakom (Sokolom) od Krakovskega nasipa po Bregu, Zvezdi, Sečenburgovi ulici v Narodno tiskarno. Najditelj je naprošen, da jo proti nagradi odda v Narodni tiskarni.

— **Bassermann v filmu.** »Kralj«, ki se ga je te dni v »Kino-Idealu« občudovalo, se predvaja danes zadnjikrat. — Jutri Nordisk drama »Dva brata«. — V soboto »Tri kaplje strupa«, kriminalni roman.

— **Loterijske številke.** Brno-30, 76, 26, 77, 40. Gradec: 39, 16, 84, 51, 28.

Delovanje S. L. S. za izseljevanje slov. ljudstva.

Štev. 615.

Centenemu uredništvu dnevnika „Dan“,

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 615. z dne 9. septembra 1913 pod naslovom: »Atentat na Završnico«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je c. kr. poljedelsko ministrstvo ustavilo dela pri »klerikalni deželni električni centrali na Završnici, ampak res je, da ni nikoli niti c. kr. poljedelsko ministrstvo na Dunaju niti kdo drugi ustavil del pri deželni električni centrali na Završnici.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 25. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Beg „Slovenčevih“ odgovornih urednikov.

Razne zanimivosti.

* Črnc, ki ima sedem milijonov premoženja. Med milijonarji Združenih držav v Ameriki je tudi gentleman črne barve. Moister Joe Abraham Worther, ki disponira z premoženjem sedmih milijonov dolarjev, velja za najbogatejšega črnca sveta. Po svojem poklicu je moister Worther trgovec; svoje premoženje si je pridobil z raznimi spekulacijami in z igro na borzi s pomočjo posredovalcev. To zadnje pa ni bilo tako lahko, zakaj znano je, da v Ameriki ne pustijo trgovati kakšnega črnca in zato je moral Worther premagati silne težkoče, predno so se borzilanci domenili, da napravijo pri Wortherju izjemo. Mnogo let je preteklo, predno je Worther postal dokaz, da je pošten, vseskozi zanesljiv in spodoben trgovec in da se razlikuje v tem od tovarišev svojega plemena. Worther je imel vedno nove, izvrstne misli. Intrig proti njemu seveda ni manjkalo, posebno, ko so ljudje videli, da spremlja črncevo delo veliki finančni uspehi. Za-

nimivo je, da ima Worther do drugih črncev grozno antipatijo.

* **Kadar se mrtvi vračajo.** Čudovito vest o povratku mrtvega očeta, ki se je ponesrečil na ladji Titanicu, pripoveduje Angležinja Estelle Steadova. Stead, oče, je imel pred leti razmerje z mis Julijo Ames, ki je naglo umrla in ki se je prikazala svojemu ljubimcu pri spiritalističnem poskusu. Mrtva Julija je namreč vodila Steadov svinčnik pri spiritalističnih poskusih in mu je povedala na ta način o vseh tajnostih onega sveta. Leta 1894. je »profila« Steada, naj napravi posebno posredovalnico za govore med mrtvimi in živimi. Stead je »ugodil« tej želji in je napravil posredovalnico. Ker pa se mu večina poskusov ni posrečila, je moral svoj »biro« zapreti. Stead je nato napravil v svoji hiši posebno »notranje svetišče«, ki je eksistiralo do njegove smrti na Titanicu. Zanimivo je seveda, da ni imel Stead, čeprav je bil z drugim svetom v »stalni zvezi« niti najmanjše slutnje o strašni katastrofi, ko je stopil na nesrečno ladjo Titanic. Tri tedne po katastrofi pa se je Stead pojavil, kakor piše njegova hči, v »Notranjem svetišču«. »Videl smo (baje) vsi jasno in z gotovostjo njegov obraz — in ko je izginil v temi, se je oglasil čisto njegov glas v sobi. Vse, kar sem rekla, je resnica.« Bog ve.

* **Iz življenja in prakse ameriškanskega razbojnika.** Iz Novega Jorka poročajo: Star mož, ki je bil znan v vseh državah Unije kot ena izmed najbolj romantičnih in najzanimivejših postav, kar se tiče ropa, je umrl pred kratkim v državni ječi Georgije; stari bandit je bil približno 70 let star in se je ponašal, da celo svoje življenje ni napravil niti enega slabega dejanja — pri čemer je treba besedo »slab« razumeti le v smislu čudnega, razbojniškega kodoksa, ki ima trdna tla na divjem zapadu. Malo časa pred svojo smrtjo je dikiral Old Bill, kakor se je imenoval razbojniški stavec, nekemu časnikarju svoj življenjski s prošnjo, naj se kmalu po njegovi smrti objavi, v tej čudni listini so objasnjene marsikake ameriškanske policijske tajnosti minulega stoletja. In poleg tega se Old Bill predstavi občinstvu kot junak mnogih razbojniških historij, ki jih policija ni mogla nikdar pojasniti. Ponosno je proglasil, da ni napravil ničesar zalega ženi ali otroku in da ni nikdar okradel posamezne osebe. Njegova specialiteta so bili napadi na brzovlak. Večkrat je ta predrzn razbojnik vstavil vlak, šel je v vozove z napetim samokresom in je okradel potnike, ki se seveda niso upali ustavljati mu. Za svojo razbojniško potrebo si je sestavil celo vrsto roparskih pravil: Nikdar ne vze ničesar posamezniku, ampak samo družbi. — Ako se ne moreš drugače pomagati, oropaj tudi potnike, zakaj človek, ki potuje ima v žepu vedno nepotreben denar. — Napram ženskam bodi vedno postrežljiv. — Ne trpi, da bi kak človek trpel... Old Bill se je vojskoval v domači vojski in se je udeležil pozneje več izpadov proti Indijancem. Njegovo geslo je bilo: Šest mesecev miru in šest mesecev dela. Zvest tem načelom je posvetil polovico svojega časa razbojništvu in drugo polovico svoji priljubljeni zabavi, ribarskemu športu. Približno pred dvajsetimi leti je hodil pogosto v London, kjer je stanoval v najboljših hotelih in živel prav po kavalirsko. Včasih se je popeljal tudi v Pariz in v Berlin, kjer je bil v posvetnih krogih zelo znan. Pravil je, da se da denar napraviti le v Ameriki, zapravljati ga pa je mogoče le v Evropi. Alkoholizem je pospešil konec življenja tega moža. Pred kratkim je rekel nekemu ječarju: »Če ne bi bil tak pijanec, bi bil poraben za najvišjo državno službo.« In ta mož je govoril prav: zakaj v Ameriki so v državnih službah še večji razbojniki, kakor je bil on.

* **Kriza v pariškem gledališču.** Raynatelj Theatre des Champs Elysees, Austruco je objavil v pariških dnevnikih svoje pismo, v katerem sporoča občinstvu, da je primoran zapreti gledališče, ker ne krijejo dohodki velikih stroškov, ki jih zahteva vzdrževanje tako številnega osobja. Za prvi čas — pravi — ostane gledališče zaprto le, dokler se razmere ne izboljšajo, takoj ko se najde izhod, pa se bo skušalo zaostalo popraviti. Pariški listi to zelo obžalujejo in izražajo željo, da se kriza razreši čimprej.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6
priporoča posetnice, kuverte, račune, trgovska pisma itd. itd.

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100.
(Centrala: TRST)

mednarodna spedijska, spedijske in zaciniranje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohištvenimi vozmi. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd. Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov: „Dalmatie“ delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge Trst-Benetke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripcevič & Co, Trst Avstrijskega Lloyd Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelček „Jadranske banke“.

Zmerne cene.

Točna postrežba.

Krojač Marko Pozder,
Ljubljana - Konjušna ulica št. 1 - Trnovo
se priporoča občinstvu za izdelovanje oblek po zahtevi solidno in po nizki ceni — Pridite gotovo, ker sem prepričan, da boste zadovoljni. —

Spretni akviziterji
za inserate se takoj sprejmejo proti visoki proviziji. Pojasnila daje Miro Kamenšek - Ljubljana, Prule 4. od 1.-2. popolnoma.

Odlukovana tovarna jesina
Trst - Luigi Salvador - Trst
Ustanovljena leta 1841.

Ulica Casimiro Donadoni 16, — Telefon št. 738.
Naslov za pisma: Luigi Salvador, Trst, poštni predal.

Edina tovarna s patentiranim avtomatičnim sistemom. Najznamenitejša na Primorskem.

Posebnost: Naravni jesih iz belega in rdečega vina ter naravni jesih iz čistega alkohola za konzerve.

Vsled avtomatičnega proizvodnje, ki je mnogo cenejši od ročnega dela, mi je mogoče postreči svojim odjemalcem z izdelkom, ki je neprekosljiv glede dobrote in nizke cene.

Naročbam se prilaga pismeno jamstvo, da odgovarja izdelek popolnoma hranilni svrhi; na zahtevo pošljem vzorce in cene.

V važnejših mestih iščem zastopnike.

Krasni zimski plašči za dame

poprej K 40.—, 60.—, 80.—,
sedaj K 20.—, 25.—, 35.—.

Veliko izbiro jako toplih mikado, potnih plaščev z najboljšo kožo: :: hovino po najnižjih cenah ::

priporoča

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Mizarstvo:
Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik

Ljubljana
Marije Terezije cesta
13-18 (Kolizej)

NAZNANILO.

P. n.

Kot dosedanji lastnik tvrdke **FRANCO KAPUS**

zaloga pohištva in tapetniškega blaga v Ljubljani, na Marije Terezije c. 13 (Kolizej)

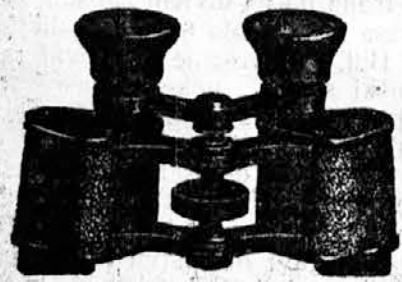
uljudno naznanjam, da sem svoje dosedanje mizarstvo znatno povečal in bodem isto pod lastnim imenom vodil naprej

Kakor do sedaj, bodem tudi v bodoče razpolagal z najsolidnejšo kakovostjo lastnih izdelkov in se za cenjena nadaljna naročila najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, v novembru 1913.

J. Pogačnik.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.

Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.

Delniški kapital: 150,000,000 kron.

Rezervni zaklad: 95,000,000 kron.

Podružnica c. kr. priv.

Stanje vlog na knjižice, na tekoči račun ter razni kreditorji dne 31. decembra 1912 približno 878 milijonov kron.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopu

sprejema vloge proti hranilnim knjižicam, katere obrestuje od dne vplačila do dne dviga; rentni davek plačuje zavod sam.

Vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim listom najugodnejše. — Zavod

dovoljuje kredite v tekočem računu, nadalje stavbne, hipotekarne, carinske, davčno jamstvene kredite, rembuzne kredite itd., eskomptira menice in devize ter preskrbuje njih inkaso, izdaja nakazila, kreditna in priporočilna pisma na vsa tržišča tu- in inozemstva, prodaja in kupuje tu- in inozemske rente, zastavnice, delnice in srečke ter daje vestne nasvete pri nalaganju kapitala, izvršuje vse posle pri založitvi vojaško-ženitvenih kavčij, nadalje kavčij in vadij potrebnih za udeležbo pri razpisanih ofertih, sprejema vrednostne papirje v svrhu njih shrambe in uprave,

oddaja proti ognju in vlogu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precioze) v hranitev, zavaruje srečke in izžrebanju podvržene vrednostne papirje proti kurznej izgubi ter oskrbuje brezplačno revizijo izžrebajočih efektov, vnovčuje kupone, izžrebane vrednostne papirje in valute, dovoljuje predujme na blago, vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze, preskrbuje za svoje komitente trgovske informacije na vseh tu- in inozemskih tržiščih itd., itd.

Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Celovec, Dunaj VI., Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari, Liberce, Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.